

КОРРУПЦИЯ – ТАРАҚҚИЁТ КУШАНДАСИ

Тузувчи : Ғ Абдурахмонов
ФарПИ “Ижтимоий фанлар ”
кафедраси катта үқитувчиси

Коррупция нима?

- Лотин тилидан олинган сўз
- бузиш,
- йўлдан оздириш ,
- пора эвазига оғдириш,
- бузилиш, айниш ,
- таназзул,
- сотилувчи, сотқин,

Коррупция нима?

- «**коррупция** – шахсинг ўз мансаб ёки хизмат мавқеидан шахсий манфаатларини ёхуд ўзга шахсларнинг манфаатларини кўзлаб моддий ёки номоддий наф олиш мақсадида қонунга хилоф равишда фойдаланиши, худди шунингдек, бундай нафни қонунга хилоф равишда тақдим этиш».

Коррупция нима?

- “Коррупция – мансабдор шахс томонидан муайян ҳаракат ёки ҳаракатсизлик содир этиш (этмаслик) эвазига моддий манфаатдорлик қилаётган шахснинг манфаатини кўзлаб мансаб вазифасини бузган ёки бузмаган ҳолда, турли шаклда моддий қимматликлар олиши ёхуд мулкий наф кўриши.”

Коррупция қачон пайдо бўлган?

- Қадимги юнон файласуфи Аристотел шундай деган: “Ҳар қандай давлат тизимида қонунлар ва бошқа фармойишлар орқали ишни шундайт ашкил қилиш керак-ки, унда мансабдор шахсларни ноқонуний йўл билан бойишига йўл қўймаслик лозим”.

Коррупция қачон пайдо бўлган?

- Француз мутафаккири Шарл Монтескье эса бу борада “Асрлар тажрибасидан маълумки, ҳарқандай ҳокимият ваколатига эга бўлган шахс, уни суиистеъмол қилишга мойил бўлади ва у маълумбир мақсадга эришмагунча шу йўналишда юради”

Коррупция хақида

- Шекспирнинг “Венециялик савдогар”, “Қонга қон, жонга жон”,
- Дантеининг “Дўзах”, “Тозаловчи”
- Данте коррупционерларни дўзахни энг қоронғи ва энг чуқур жойига ташлаш керак деган фикрни билдирган.
- Никколо Макиавелли йўталга қиёслаган “Коррупцияни ҳам йўталга ўхшаб олдин аниқлаш қийин, аммо даволаш осон, лекин бу касални ўтказиб юборсангиз уни аниқлаш осон, аммо даволаш қийин”.

Коррупцияни көлтириб чиқарувчи омиллар

- Ўтиш давридаги қийинчиллик;
- ижро этиш тизими ning ёмонлашуви;
- ҳуқуқий нигилизм;
- Жамиятда инсонларнинг маданияти;
- иқтисодийаспектлар
- Диний ва дунёвий иймонни сустлиги
- Миллий, диний қадрятларни аёқ ости бўлиши
- Собиқ иттифоқни мустабид сиёсатини оқибати

Корруупция қандай оқибатларга олиб келади

- Жамиятни маънавий асосларига путур
- Хокимиятни халқ олдида обрўсизлантиради
- Норозиликка сабаб бўлади
- Ёшлар онгини захарлайди
- Хаёт қаллоблик ва ғирромликдан иборат бўлиб қолади
- Адолатга ишончни йўқотади

Корруупция қандай оқибатларга олиб келади

- Давлат хақида салбий тасаввур үйғотади
- Уюшган жиноятчилік давлат хизматига кириб келади
- Одил судлов тизимиға заар етади
- Иқтисодиётта салбий таъсир күрсатади

Коррупцияга қарши кураш

- БМТни мансабдор шахсларининг обод-ахлоқ Кодекси 17.12.1979 й
- Коррупция – бу шахсий манфаат учун давлат ҳокимияти мансаб вазифасини суистеъмол қилиш (Бутун жаҳон банки ҳисоботи, 1997 й.)

Коррупцияга қарши кураш

- Европа Кенгаши Гурухларининг 1-сессияси 1995 йил 22-24 февраль, Страсбургда
- 1992 йил 3 мартдаги “Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси тузилмасида ташқи иқтисодий фаолият соҳасида гипорахўрлик, ўғирликлар ва бошқа суиистеъмолчиликларга қарши кураш бошқармасини ташкил этиш тўғрисида”ги;

Коррупцияга қарши кураш

- 1994 йил 11 майдаги “Хусусий мулкчилик ва тадбиркорликни коррупция, рэкет ва уюшган жиноятчиликнинг бошқа кўринишларидан ҳимоя қилишнинг ташкилий чора тадбирлари тўғрисида”ги;
- 1997 йил 28 майдаги “Коррупция, рэкет ва терроризмга қарши курашни такомиллаштириш ишларини янада ривожлантириш тўғрисида”ги қарорлари қабул қилинди ва уларнинг ижросини таъминлаш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқилди

Коррупцияга қарши кураш

- а) БМТнинг “Коррупцияга қарши курашиш конвенцияси”;
- б) Европа Иттифоқининг “Коррупция учун жиноий жавобгорлик тұғрисидаги Конвенцияси;
- в) Европа Иттифоқининг “Коррупция учун фуқаровий жавобгарлик тұғрисида”ги Конвенцияси;
- г) Мустақил Давлатлар Ҳамдүстлиги доирасида “Коррупцияга қарши сиёсатнинг қонунчилік асослари тұғрисида”ги модел қонуни;
- д) “Осиё Тараққиёт Банки ва Европа Тикланиш ва Тараққиёт Банки Осиё ва Тинч океани коррупцияга қарши ҳаракат дастури”;

Коррупцияга жазо

- 1. Ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож қилиш (167-модда);
- 2. Сохта тадбиркорлик (179-модда);
- 3. Сохта банкротлик (180-модда);
- 4. Божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш (182-модда);

Коррупцияга жазо

- 5. Солиқлар ёки бошқа мажбурий түловларни тұлашдан бүйин товлаш (184-модда);
- 6. Ҳокимият ёки мансаб ваколатини суистеъмол қилиш (205-модда);
- 7. Ҳокимият ёки мансаб ваколати доирасидан четга чиқиш (206-модда);
- 8. Мансаб сохтакорлиги (209-модда);
- 9. Пора олиш (210-модда);
- 10. Пора бериш (211-модда);

Коррупцияга жазо

- 11. Пора олиш-беришда воситачилик қилиш (212-модда);
- 12. Товламачилик йўли билан ҳақ – беришни талаб қилиш (214-модда)
- 13. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш (243-модда);
- 14. Контрабанда (246-модда)

Коррупцияга қарши кураш

- 2018 йил 3 январ «Коррупцияга қарши курашиш түғрисида»ги қонун ана шундай тарихий аҳамиятга эга хужжатлардан биридир.
- 6 боб ва 34 моддадан иборат

Ким қарши курашади?

- Баш прокуратура;
- Миллий хавфсизлик хизмати;
- Ички ишлар вазирлиги;
- Адлия вазирлиги;
- Баш прокуратура ҳузуридаги Солик, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши кураиш департаменти

Қандай қаршикурашишкерак

- Давлатбошқаруви:
- Ижтимоий-иқтисодий ривожланиш ва тадбиркорлик:
- Маъмурийтартиб-таомиллар:
- Давлатхариidlариниамалгашириш:
- Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси

Қандай курашиш керак?

- Сизни фикрингиз

Эътиборингиз учун
рахмат